

д. Тихомиров присвячує досить місця, хоча він, властиво, не був галицьким митрополітом і проф. Павлов тільки по дорозі згадує про митрополіта Романа. Далі при викладі історії галицької митрополії не знаходимо жадної ріжничі в виводах проф. Павлова і д. Тихомирова. Р. 1471 знов було відновлено галицьку митрополію по волі польського короля Казимира, що опанував тоді Галичину; митрополітом був Антоній до кінця р. 1391; по смерті його митрополітанне обійняв луцький єпископ Іван, що не був признаний патріархом, для чого і вважався митрополітом незаконним. На с'їм і кінчаться проби завести окрему галицьку митрополію. Пізніше Галичина вже не мала не тільки свого окремого митрополіта, але навіть і єпископа доки аж р. 1540 не був вибраний і висвячений на єпископа львівського, галицького і каменець-подільського Макарій Тучапський. Огляд долі галицької церкви з кінця XIV в. до кінцевого відлучення її разом з Київом і Литвою від московської митрополії — займає шестий і останній розділ книги д. Тихомирова.

На кінці книги додано уваги про різні річи, що так або інакше дотичуть історії галицької митрополії; їх не зроблено в самім тексті для того, щоб не відбивати ся в бік.

Вся праця викінчена дуже старанно, на підставі друкованих джерел; тільки подекуди в ній події затемнюють ся ріжними довгими міркуваннями та здогадами автора, що ні на дрібку не виясняють справи і моглиб бути легко викинені.

Ю. С.

Monumenta medii aevi historica, res gestas Poloniae illustrantia, t. XV, continet: Rationes curiae Vladislai Jagiellonis et Hedvigis regum Poloniae 1388—1420 (Pomniki dziejowe wieków średnich do objaśnienia rzeczy polskich służące, t. XV, zawiera: Rachunki dworu króla Władysława Jagielly i królowej Jadwigi z lat 1388 do 1420, wydał Dr. Franciszek Piekosiński), Краків, 1896, ст. VIII+616, 4°.

Ся найновіша публікація історичної комісії Краківської Академії має заступити витяги з рахунків Ягайлового двору, виданих в перекладі тому сорок літ Пшездзецким (*Życie domowe Jadwigi i Jagielly*, 1854, перед тим в Бібліотеці Варшавській 1852 р.): др. Пекошіньський з поручення академії зібрав оригінали, що з них користав Пшездзецкий (лише два менших реєстра, незнайшовши оригіналів, мусів він передруковати в тій формі, в якій подав їх був Пшездзецкий — в кінці збірника) і доповнив їх кількома новонайденими реєстрами (в бібл. Павліковских і Осолінских). Таким способом зложив ся значний том, що кілька разів

більший від публікації Шведзвєцкоґо. Надана йому назва не зовсім відповідає змісту, бо спеціально двірські рахунки представляють реєстри королівських переїздів (staciones), тим часом як в інших записки що до двору королівського стрічають ся лише по часті — частійше (як в реєстрах скарбника та ще прокуратора краківського) або рідше — зовсім рідко (як в реєстрах рїзних провінціальних прокураторів). Обіймають вони час, як означено, від р. 1388 до р. 1420, але з великими недостачами, бо взагалі сі матеріяли мають характер уривкових останків.

Попри загальнійшій інтерес, напр. для тодішньої культури, для археології, записки сих реєстрів містять в собі багато вказівок історичних для часів з 1393—1420 р.: про особи, що перебували на дворі Ягайловім, про посольства, висилання до походу; з сього погляду виїмки, видані Шведзвєцким, використовувались вже для історії руських земель в кінці XIV і початку XV в., і нове, повнійше і більш наукове видання (в оригіналах) сих реєстрів є втішною новинкою і для нашої історіографії. Реєстри місцеві всі належать до польської (малопольської) території і для нас цікаві головню лише тими видатками двірськими. Додулений і індекс імен власних полєкшує користанне для студий історичних, а покажчик річевий має значну цікавість археологічну. М. Г.

Dr. I. Franko — Z dziejów Synodu Brzeskiego 1596 r. (Kwartalnik Historyczny, 1895, I s. 1—22).

Пересторога, руський пам'ятник початку XVII віка, історично-літературна студія дра Кирила Студинського, Льв., 1895, ст. VI нум. +193.

— Причинки до історії унії, критичні замітки на розвідку дра І. Франка п. з. „Z dziejów Synodu Brzeskiego 1596 r.“ Льв., 1895, ст. 21 (передрук з „Правди“ 1895, ч. 87).

Майже рівночасно вийшли рік тому дві розправи, присвячені одному з важнійших памяток українсько-руської полемічної літератури XVII в. — Пересторові. Обидві звернули свою увагу головню на історичну вартість сієї памятки, перевірку й аналіз умічених в ній історичних відомостей. В результаті обидва автори прийшли до подібних виводів, аналогічних з оцінкою, що дав сій памятці м. Макарий в т. IX своєї „Історії руської церкви“, виданій ще 1879 р. (с. 492), признавши Пересторогу памяткою, написаною сторонничо і баламутно, де відомости певні перемішані з відомостями поплутаними і перекрученими народними переказами (пор. Франко с. 19, Студинський с. 140). Вивід отже, перевірений на ново двома дослідниками, прибирає значну певність для нас.